

ПОРЯДОК ВЧИНЕННЯ КОНСУЛОМ НОТАРІАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ З ПРИЙНЯТТЯ В ДЕПОЗИТ ГРОШОВИХ СУМ ТА ЦІННИХ ПАПЕРІВ: НЕОБХІДНІСТЬ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕДУРИ

Фурса Є.Є.,

кандидат юридичних наук,

перший секретар відділу аналізу, планування та інформації

Департаменту консульської служби, Міністерство закордонних справ України

ORCID ID: 0000-0002-2931-1393

Фурса Є. Є. Порядок вчинення консулом нотаріального провадження з прийняття в депозит грошових сум та цінних паперів: необхідність вдосконалення процедури.

У статті розкривається процедура вчинення консулом нотаріального провадження з прийняття в депозит грошових сум та цінних паперів, аналізуються його етапи та стадії та систематизуються усі процесуальні дії консула, які він вчиняє на кожній стадії з урахуванням правил вчинення нотаріальних дій. На першому етапі консул встановлює особу, яка передає гроші та цінні папери в депозит та яка буде отримувати ці цінності, мету чи зобов'язання, для виконання якого здійснюється даний внесок, причини, з яких зобов'язання не може бути виконане безпосередньо боржником, перевіряє наявність у заяві відомостей про сумарну номінальну вартість цінних паперів, які приймаються у депозит, якщо вони видані у документарній формі та правильність сплати консульського збору. Другий етап зводиться до зберігання консулом на депозиті грошових сум та цінних паперів, але цей процес потребувати доплати, оскільки наперед не можна встановити, коли за їх передачею звернеться кредитор. Проте процесуальні дії консула на даному етапі взагалі не регламентовані Законом України «Про нотаріат» та Положенням. Третій етап даного провадження — це видача кредитору грошових сум та цінних паперів на його вимогу. Четвертий етап повернення коштів боржнику не обов'язковий та має місце за умов, якщо кредитор не отримав кошти чи цінні папери, або відмовився від їх отримання, або місце проживання чи місцеперебування кредитора консулу невідоме. Повернення грошових коштів та цінних паперів може допускатися лише за згоди депонента (кредитора) або за рішенням суду. Вимога боржника про повернення грошових сум та цінних паперів та згода кредитора на їх повернення мають бути викладені у письмовій формі. Така систематизація дій консула матиме істотний вплив на законність його діяльності, зокрема, будуть відсутні підстави для оскарження їх до суду. Зроблені автором пропозиції з вдосконалення такої процедури шляхом внесення доповнень до порядку вчинення нотаріальних дій в дипломатичних представництвах та консульських установах України та правильного визначення розміру консульського збору у Тарифах консульського збору матиме значення для найліпшої охорони прав та інтересів фізичних та юридичних осіб, які знаходяться у державі перебування консула.

Ключові слова: консул, нотаріальна процедура, депозитні операції, гроші, цінні папери, консульський збір.

Fursa Ye. Ye. Procedure for consulation of notarial procedure for acceptance of cash amounts and securities in the deposit: the need is perfectly.

The article reveals the procedure for consular notarial proceedings on the deposit of money and securities, analyzes its stages and stages and systematizes all procedural actions of the consul, which he performs at each stage, taking into account the rules of notarial acts. In the first stage, the consul identifies the person who transfers the money and securities on deposit and who will receive these valuables, the purpose or obligation for which the contribution is made, the reasons for which the obligation cannot be fulfilled directly by the debtor., checks the availability in the application of information on the total nominal value of securities

accepted on deposit, if they are issued in documentary form and the correctness of payment of the consular fee. The second stage is to keep the consul on deposit of money and securities, but this process requires additional payment, because it is impossible to determine in advance when the creditor will apply for their transfer. However, the procedural actions of the consul at this stage are not regulated at all by the Law of Ukraine «On Notaries» and the Regulation. The third stage of this proceeding is the issuance to the creditor of sums of money and securities at his request. The fourth stage of repayment to the debtor is not mandatory and takes place if the creditor has not received the funds or securities, or refused to receive them, or the place of residence or whereabouts of the creditor is unknown to the consul. Refunds and securities may be returned only with the consent of the depositor (creditor) or by court order. The debtor's request for the return of sums of money and securities and the creditor's consent to their return must be set out in writing. Such systematization of the consul's actions will have a significant impact on the legality of his activities, in particular, there will be no grounds for appealing to the court. The author's proposals to improve this procedure by amending the procedure for notarial acts in diplomatic missions and consular posts of Ukraine and correctly determining the size of the consular fee in the Consular Fee Tariffs will be important for the best protection of the rights and interests of individuals and legal entities in the host country consul.

Keywords: consul, notarial procedure, deposit transactions, money, securities, consular fee.

Постановка проблеми. Зумовлена тим, що багато фізичних та юридичних осіб, а особливо у час воєнних дій в Україні та їх виїзду за кордон, не зможуть своєчасно виконати свої зобов'язання, передбачені договорами, а це потягне для них негативні наслідки, зокрема, штрафи, неустойки. Тому з метою недопущення таких наслідків, вони можуть скористатися певними процедурами, які гарантовані їм нашою державою та звернутися до українського консула з метою вчинення такого нотаріального провадження як прийняття в депозит грошових сум та цінних паперів для передачі їх кредиторам. Тому належна регламентація таких процедур у Положенні про порядок учинення нотаріальних дій в дипломатичних представництвах та консульських установах України (далі – Положення) [1] матиме істотний вплив на права українських громадян та представників бізнесу. Але у даному нормативному акті, є певні недоліки, прогалини, які потребують їх усунення. Крім того, можливість вчинення консулом депозитних операцій для різної мети потребує належної їх регламентації у Положенні про консульський збір.

Стан дослідження: Матеріальна природа вчинення консулом нотаріального провадження з прийняття в депозит грошових сум та цінних паперів, які стосуються способів забезпечення виконання зобов'язань, вжиття заходів до охорони спадкового майна тощо досліджувались у наукових працях автора даної статті [2, с.56-61]. Щодо процедури вчинення даного нотаріального провадження, то ці питання були предметом дослідження у працях Фурси С.Я., Фурси Є.І. [3, с.647-655] щодо діяльності нотаріуса, але нині вони також потребують подальших ґрунтовних досліджень у контексті діяльності консула, оскільки процедура вчинення даного нотаріального провадження також передбачена п.3.16 Глави 3 Положення, а також статтями 36-38 Консульського статуту України [4].

Мета статті полягає у аналізі законодавчо закріпленої процедури вчинення даного нотаріального провадження та систематизації дій консула на кожному етапі та стадії його вчинення, що буде мати істотний вплив на законність його дій та не призведе до їх оскарження до суду. Слід доповнити зазначене вище Положення різними підставами для вчинення консулом провадження з прийняття у депозит грошових сум та цінних паперів з метою як найліпшої охорони прав та інтересів фізичних та юридичних осіб, які знаходяться у державі перебування консула та розробити відповідні процедури для кожної із підстав його вчинення.

Виклад основного матеріалу. Дане нотаріальне провадження ми будемо розкривати у контексті такої підстави як забезпечення виконання боржником свого зобов'язання. Воно відкривається консулом на підставі письмової заяви заінтересованої особи (боржника). В цьому випадку, на нашу думку, громадянство заявника не має значення, але передача грошей має адресуватися громадянину України, який проживає в країні перебування консула чи в Україні, або юридичній особі, оскільки це зумовлено загальною спрямованістю діяльності консула. Очевидно, що іноземні громадяни та юридичні особи, коли має місце заборгованість у їх зобов'язаннях, не можуть користуватися нотаріальною допомогою українського консула, оскільки це положення буде суперечити ст. 1 Консульського статуту України.

Згідно п.п 3.16.1.п.3.16 Положення консул приймає грошові суми та цінні папери від боржника згідно ст. 38 Закону України «Про нотаріат». Будь-яких обмежень щодо здійснення передачі грошей представником законом не передбачено, головне, щоб він надав належні документи, які підтверджу-

ють факт представництва, а не виконання зобов'язання за боржника. Таке обмеження у виконанні іншою особою зобов'язань за боржника обумовлюється ст. 520, ч. 1 ст. 528 ЦК.

Зміст заяви має відповідати умовам, передбаченим у п.п. 3.16.2 п.3.16 Положення і вона має бути зареєстрована консулом у книзі вхідної кореспонденції або шляхом електронної реєстрації на прийом до консула з метою вчинення даного нотаріального провадження. Дане провадження, згідно з класифікацією нотаріальних проваджень, яка сформульована в теорії нотаріального процесу є багатоетапним[5, с. 337-340].

На **першому етапі** даного провадження консул має вчинити такі дії:

1) встановити особу, від якої приймається внесок у депозит: – *для фізичних осіб:* а) громадян України - прізвище, ім'я, по батькові, серія та номер паспорта, коли та ким він був виданий, місце проживання та ідентифікаційний номер згідно з Державним реєстром фізичних осіб - платників податків та інших обов'язкових платежів; б) іноземців, осіб без громадянства - прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), громадянство, серія та номер паспорта, коли та ким він був виданий, місце проживання за межами України; – *для юридичної особи:* а) для юридичних осіб: резидентів - найменування, місцезнаходження та ідентифікаційний код згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України, реквізити поточного рахунку, відкритого в установі банку (якщо місцезнаходження або інші відомості щодо особи, для передавання якій робиться внесок, невідомі, то в заяві вказуються останні відомі особі, що звернулася до консула, відомості); б) нерезидентів - найменування, місцезнаходження та держава, де зареєстровано юридичну особу, реквізити поточного рахунку, відкритого в установі банку (якщо місцезнаходження або інші відомості щодо особи, для передавання якій робиться внесок, невідомі, то в заяві вказуються останні відомі особі, що звернулася до консула, відомості).

При цьому, на нашу думку, *роз'яснення консулом правових наслідків внесення коштів в депозит є обов'язковим*, так як має застерегти наступні негативні наслідки для боржника, які можуть бути пов'язані зі труднощами у разі необхідності повернення коштів;

2) встановити особу (фізичну, юридичну), якій передаються грошові суми та цінні папери (реквізити, як у п. 1) та адресу, на яку має бути передане повідомлення про внесення коштів в депозит консула;

3) *встановити мету чи зобов'язання, для виконання якого зроблено даний внесок* (п.п. 3.16.2 п.3.16 Положення);

4) причини, з яких зобов'язання не може бути виконане безпосередньо боржником (п.п. 3.16.2 п.3.16 Положення). При цьому, боржник може зазначити обґрунтування та розрахунок, згідно з яким робиться внесок, але консул не перевіряє підстави внесення конкретної суми, а лише, на нашу думку, має повідомити боржнику, що кредитор вправі відмовитися від прийняття боргу частинами і тоді будуть застосовуватися передбачені договором забезпечувальні заходи, зокрема, нараховуватиметься пеня або стягуватиметься штраф тощо;

5) перевірити наявність у заяві відомостей про сумарну номінальну вартість цінних паперів, які приймаються у депозит, якщо вони видані у документарній формі (п.п. 3.16.2 п.3.16 Положення);

б) перевірити правильність справляння консульського збору відповідно до п. 13 Тарифів консульського збору. Розмір консульського збору за вчинення цієї нотаріальної дії становить - 0,5 відсотка загальної вартості за кожен місяць зберігання, що почався, але не менше 25 дол. США і не більше 200 дол. США чи не менше 23 євро і не більше 185 євро.

Існують різні способи внесення грошових сум у депозит, зокрема, внесення особою грошових сум у депозит консула проводиться будь-яким шляхом внесення переказу готівки через банки або безготівковим перерахуванням сум з рахунку особи на окремий депозитний рахунок. Для зберігання грошових сум, прийнятих у депозит консулом відкриваються відповідні рахунки для обліку депозитних сум у банківській установі за місцезнаходженням дипломатичного представництва чи консульської установи (п.3.10.13 п.3.10 Положення). Аналогічне положення має місце, *наприклад, у п. 184 §19. Прийняття в депозит грошових сум та цінних паперів Інструкції про порядок вчинення нотаріальних дій посадовими особами консульських установ Киргизької Республіки (надалі- Інструкція)[6]. Згідно даної Інструкції консули (Республіки Киргизії – Є.Ф.) приймають у депозит внесені грошові суми чи цінні папери у банку в державі перебування консульської установи. На нашу думку, важливим є також положення п. 197 Інструкції грошові суми та цінні папери, що зберігаються в депозиті, не є власністю консульської установи та Міністерства закордонних справ Киргизької Республіки.*

Тобто, такий рахунок відкривається консулом саме для депозитної операції і відрізняється від інших поточних рахунків консульської установи. Тому вважаємо доцільним закріпити аналогічну норму

у Положенні про порядок учинення нотаріальних дій в дипломатичних представництвах та консульських установах України.

Отже, консул має перевірити чи надійшли грошові суми на депозитний рахунок, відкритий консулом спеціально для вчинення такої нотаріальної дії, і лише після цього має повідомляти кредитора про наявність належних йому коштів на депозиті, а також про його право отримати грошові суми та цінні папери (п.п.3.16. 4 п.3.16 Положення).

8) прийняти у депозит цінні папери;

9) згідно п. п.3.16.3 п.3.16 Положення консул видає особі, яка внесла у депозит грошові суми або цінні папери, квитанцію про внесок. На прохання боржника консул може зробити напис на поданому документі, який встановлює заборгованість або з якого випливає внесення грошових сум або цінних паперів.

У разі внесення в депозит цінних паперів консул, за аналогією із нотаріусом, згідно п. 3.3. Глави 21 Порядку видає особі квитанцію встановленого зразка із зазначенням сумарної номінальної вартості цінних паперів, прийнятих у депозит. На нашу думку, доцільно на корінці квитанції наклеїти документ, який свідчить про сплату консульського збору, та роз'яснити особі, яка внесла у депозит грошові суми або цінні папери, або її уповноваженому представнику обов'язок розписатися на корінці квитанції.

10) Після надходження грошових сум (безготівково чи внесення готівкою) та прийняття цінних паперів на депозитний рахунок консул має повідомити кредитора та роз'яснити йому, що він має право отримати грошові суми та цінні папери (п.п.3.16. 4п.3.16 Положення).

Як вбачається із даного підпункту Положення після надходження грошових сум та цінних паперів консул має повідомити кредитора, який знаходиться у державі перебування консула чи в Україні, проте у Законі не зазначено, у який спосіб він має це зробити. Щодо передання кредитору повідомлення консулом, то його можна вчиняти в різний спосіб, включаючи поштові відправлення із зворотнім повідомленням про вручення, або кур'єром, які мають оплачуватися окремо і тому вибір способу доставки має узгоджуватися із заявником, а також за допомогою електронних засобів зв'язку, які дозволяють зафіксувати факт прийняття повідомлення кредитором. Варто також, на нашу думку, визначити зміст повідомлення про внесення коштів на ім'я кредитора, оскільки від правильного сприйняття повідомлення в наступному будуть залежати дії останнього. Вважаємо, що у повідомленні має бути зазначений не тільки факт отримання коштів та/або цінних паперів консулом, а й загальна сума, яку кредитор вправі отримати тощо. Останнє положення важливе для того, щоб кредитор мав можливість визначити чи в повній мірі, чи частково виконане зобов'язання боржником.

Крім того, на нашу думку, консул повинен надіслати кредитору письмове повідомлення, у якому зазначити про те, що він може отримати грошові суми та цінні папери, передані його боржником, прізвище, ім'я та по батькові консула, його робоче місце – адресу дипломатичного представництва чи консульської установи, тобто де можна отримати ці кошти. Консул може надати відомості про часи прийому, а також встановити конкретну дату, на яку він запрошує кредитора для видачі йому грошових сум та цінних паперів, та вказати максимальний строк їх зберігання і право на отримання відсотків від їх зберігання банком (п.п. 7.5 п. 7 гл. 21 Порядку). Доволі часто в консульських установах, особливо в сучасних умовах, коли весь світ вводить карантинні обмеження, введено правило про те, що відвідувачі мають попередньо записатися на прийом і відвідувати консульські установи по запису. Отже і ця інформація має бути повідомлена кредитору.

Крім того, в такому провадженні консулом може бути задіяний перекладач, оскільки робота з юридичними документами вимагає професійних знань одночасно іноземної мови і юридичної термінології[7, с.174-181] тощо.

Якщо адреса кредитора невідома, консул має попередити боржника, що повідомлення кредитора є його обов'язком (абз.2 п.п. 3.16.4 п.3.16 Положення). Але у Положенні нічого не сказано як він це робить: у письмовій чи усній формі та не регламентовано, які наслідки таке попередження тягне для боржника, якщо він не повідомить кредитора про передання у депозит грошових сум та цінних паперів. На нашу думку, таке роз'яснення доцільно робити у письмовій формі, щоб боржник поставив свій підпис про таке попередження консулом.

11) Виходячи з аналізу п. 11 Глави 21 Порядку, консул має внести відомості про депозитну операцію у Книгу обліку депозитних операцій та Книгу обліку особових рахунків депонентів, належним чином оформлених. Проте у Додатках до Положення, форми та зміст таких книг не передбачені.

Як правильно зазначають вчені Фурса С.Я, Фурса Є.І. **перший етап** — це сукупність процесуальних дій нотаріуса (консула - С.Ф.), починаючи з прийняття письмової заяви про вчинення даної нота-

ріальної дії, тобто прийняття у депозит грошових сум та цінних паперів, закінчуючи повідомленням кредитора про їх отримання [8, с.652].

Однак, перехід до другого етапу нотаріального провадження залежить, на нашу думку, від такого фактору, як отримання повідомлення кредитором. Загальне правило вчинення даного нотаріального провадження, абсолютно, не припускає, що повідомлення про прийняття грошових коштів та цінних паперів не знайде свого адресату - кредитора. Але такий варіант потребує регламентування хоча б в порядку винятку, оскільки зберігати кошти, належні кредитору, без будь-якої надії, що він їх отримає нерационально і недоцільно. У зв'язку з цим у процедурі вчинення даного нотаріального провадження вважаємо доцільним передбачити, що перехід до другого етапу – зберігання коштів залежить від наявності коштів в депозиті і вручення повідомлення кредитору.

Другий етап зводиться до зберігання консулом на депозиті грошових сум та цінних паперів, але цей процес може бути ускладнений тим фактором, що зберігання грошових коштів та цінних паперів може потребувати доплати, оскільки наперед не можна встановити, коли за їх передачею звернеться кредитор. Проте процесуальні дії консула на даному етапі взагалі не регламентовані Законом України «Про нотаріат» та Положенням.

Оскільки у Положенні про грошові суми нічого не сказано, то, на нашу думку, мають відкриваються відповідні рахунки для обліку депозитних сум.

Щодо цінних паперів, то це питання також не регламентоване у Положенні, а спеціального акту, який би регламентував порядок відкриття депозитного рахунку консулом не вдалось віднайти, тому за аналогією, слід керуватися положеннями Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України [9] (надалі - Порядок). Так, у п.8.1 Глави 21 Порядку передбачено, що у нотаріусом у депозит приймаються цінні папери, випущені в документарній формі. Нотаріус складає їх опис у трьох примірниках, кожен з яких підписується особою, що вносить цінні папери в депозит. Прийняті в депозит цінні папери в опечатаних пакетах, на яких зазначається їх сумарна номінальна вартість та в які вкладається один примірник опису, зберігаються в сейфі нотаріуса. (консула - С.Ф.). До речі, консульські установи мають високий ступінь захищеності від несанкціонованого проникнення, охороняються законом, тому немає перешкод для зберігання цінних паперів у сейфі консула.

Слід підтримати думку Фурси С.Я., Фурси Є.І про те, що процедура другого етапу вчинення нотаріусом даного провадження, яка стосується процесу та строків зберігання грошових сум та цінних паперів на депозиті взагалі не врегульована [8, с.653]. Але вважаємо доцільним також розвинути її щодо процесуальна діяльність консула з зберігання грошових сум та цінних паперів тому Закон України «Про нотаріат» та Положення про порядок учинення нотаріальних дій в дипломатичних представництвах та консульських установах України мають бути доповнені відповідними нормами.

Оскільки ні Законом, ні Положенням не визначений термін зберігання грошових сум та цінних паперів на депозиті консула, то, на нашу думку, він має рахуватися – до моменту явки кредитора, який проживає у державі перебування консула за їх отримання чи в Україні. Щодо максимального строку їх зберігання, то він визначений у п. 10.2 глави 21 Порядку, де має місце положення про те, що не вистребувані з депозиту грошові суми та цінні папери, які підлягають передачі фізичним та юридичним особам, зберігаються в депозиті державної нотаріальної контори або приватного нотаріуса протягом одного року. Однак, зі встановленими у п.п. 10.2 п. 10 гл. 21 Порядку наслідками погодитися неможливо, оскільки неповернені кошти не повинні перераховуватися після закінчення річного строку їх зберігання до Державного бюджету України, як і суми нарахованих банком відсотків за зберігання на поточних рахунках грошових сум, зданих у депозит. Дане положення не узгоджується з правом власності на річ і, зокрема, з ч. 2 ст. 189 ЦК, оскільки доходи, які приносить річ, якою є гроші, зокрема відсотки за зберігання банком грошових сум, належать власникові — кредитору, якщо інше не встановлено договором або законом. Крім того, ч. 1 ст. 1048 ЦК визначено, що позикодавець має право на одержання від позичальника процентів від суми позики, якщо інше не встановлено законом або договором. Тому нараховані банком відсотки за зберігання на поточних рахунках грошових сум, зданих у депозит, як і самі грошові кошти, не можуть перераховуватися до Державного бюджету України, а повинні перераховуватися кредитору або повертатися боржнику. Але якщо місце проживання, місцезнаходження кредитора невідоме, то вони мають акумулюватися на рахунку до спливання трирічного строку. Після цього консул має повідомити боржника про те, що він має право на повернення внесених ним у депозит грошових коштів, оскільки кредитор не отримав передані кошти або місце його проживання, місцеперебування консулу невідоме.

У цьому зв'язку виникає питання – чи поширюється трирічний строк й на депозитні операції консула? На нашу думку, такий самий строк і відповідні наслідки мають поширюватися й на діяльність консула, але істотна різниця полягає у вартості зберігання грошових сум та цінних паперів. Оскільки вартість зберігання цих речей в консульській установі істотна, то, як зазначалося раніше, можна, на нашу думку, встановлювати строк, протягом якого кредитор має забрати передані боржником речі. Якщо цього не відбудеться, то відповідну інформацію консул має повідомити боржнику, щоб він вживав заходів щодо їх повернення, оскільки очікувати три роки йому просто економічно не вигідно, тобто дуже дорого зберігати кошти в депозиті на консула.

Третій етап даного провадження – це видача кредитору грошових сум та цінних паперів (п.п.3.16.4 п.3.16 Положення). На вимогу кредитора видаються належні йому грошові суми або цінні папери, але не вказується у якій формі здійснюється така вимога. Вважаємо, що з метою забезпечення доказів на майбутнє вона має здійснюватися у письмовій формі.

Четвертий етап даного провадження, як не обов'язковий, може мати місце за умов, якщо кредитор не отримав кошти чи цінні папери, або відмовився від їх отримання, або місце проживання чи місцеперебування кредитора консулу невідоме, то їх слід повернути боржнику чи його представнику, тобто особі, яка внесла їх у депозит. Повернення грошових коштів та цінних паперів допускається лише за згоди депонента (кредитора) або за рішенням суду (ст. 86 Закону України «Про нотаріат»). Вимога боржника про повернення грошових сум та цінних паперів та згода кредитора на їх повернення мають бути викладені обов'язково у письмовій формі (п. п.3.16.5п.3.16 Положення).

Висновки. Розвиток відносин між кредитором і боржником може набувати й судової форми вирішення, коли кредитор не отримав кошти в силу їх повернення не у відповідності до заборгованості. В такому разі в рішенні суду має бути відображений наступний власник грошових коштів та цінних паперів, що дозволить їх отримати або кредитору, або боржнику.

Кожний етап нотаріального провадження як то: прийняття у депозит грошових сум та цінних паперів; зберігання грошових сум та цінних паперів; передання їх кредитору; повернення грошових сум та цінних паперів особі, яка внесла їх у депозит, мають реєструватися консулом у реєстрі вчинюваних нотаріальних дій як окремі нотаріальні дії та ці обставини мають враховуватися консулом при визначенні розміру консульського збору.

Список використаних джерел:

1. Положення про порядок учинення нотаріальних дій в дипломатичних представництвах та консульських установах України затверджене Наказом Міністерства юстиції України, Міністерства закордонних справ України від 27.12.2004 р. N 142/5/310 https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1649-04?find=1&text=%D0%BE%D0%BF%D1%96%D0%BA%D0%B0+%D0%BD%D0%B0%D0%B4+%D0%BC%D0%B0%D0%B9%D0%BD%D0%BE%D0%BC#w1_13 (дата звернення: 03.06.2022)
2. Фурса Є.Є. Вчинення консулом нотаріального провадження з прийняття в депозит грошових сум та цінних паперів: актуальні питання теорії і практики. Правова позиція. 2022. №1. С.56-61.
3. Фурса С.Я. Фурса Є.І. Посвідчення факту прийняття в депозит нотаріуса грошових сум та цінних паперів / В кн. Теорія нотаріального процесу. Підручник / ред. д.ю.н., професора Фурси С.Я. Київ. Цул: Алерта, 2012. С. 647-655.
4. Консульський статут України, затверджений Указом Президента України від 2 квітня 1994 року N 127/94. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127/94#Text> (дата звернення: 03.06.2022)
5. Фурса С.Я. Одноетапні та багатоетапні нотаріальні провадження / В кн. Теорія нотаріального процесу. Науково-практичний посібник. / ред д.ю.н., професора С.Я.Фурси. Київ. ЦУЛ; Алерта, 2012. С. 337-340.
6. Інструкція про порядок вчинення нотаріальних дій посадовими особами консульських установ Киргизької Республіки/ <http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/94594> (дата звернення: 03.06.2022)
7. Фурса С.Я., Фурса Є.І. Процесуальне становище перекладача в нотаріальному процесі, його процесуальні права, обов'язки, відповідальність / В кн. Теорія нотаріального процесу. Науково-практичний посібник / ред. д.ю.н., проф. С.Я.Фурси. Київ. Алерта: Цул, 2012. С. 174-181.
8. Фурса С.Я., Фурса Є.І. Процесуальний порядок вчинення нотаріального провадження з прийняття в депозит грошових сум та цінних паперів / В кн. Теорія нотаріального процесу. Науково-практичний посібник. / ред д.ю.н., професора С.Я.Фурси. Київ.ЦУЛ; Алерта, 2012. С.652,653.